

TÜRKİYE İMSAD

AYLIK SEKTÖR RAPORU OCAK 2014

**YÖNETİCİ ÖZETİ
EXECUTIVE SUMMARY
TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ
TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİ
TÜRKİYE EKONOMİSİ
DÜNYA EKONOMİSİ
DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ
ÖZEL BÖLÜM**

YÖNETİCİ ÖZETİ

- ✓ Kamu İnşaat Harcamaları 2013 Yılında Sürükleyici Oldu.
- ✓ İnşaat Sektörü Ekonominin Üzerinde Büyüyor.
- ✓ İnşaat Sektöründe İstihdam Ekim Ayında Yılın En Üst Seviyesinde.
- ✓ İnşaat Sektörü Güven Endeksi ile Mevcut ve Yeni Alınan İnşaat İşleri Geriliyor.
- ✓ Yılın İlk Dokuz Ayında Alınan Ofis Yapı Ruhsatları Yüzde 3,7 Arttı.
- ✓ Yeni Konut Fiyatlarında Yıllık Artış Yüzde 13,6.
- ✓ Konut İnşaat Maliyetleri 2013 yılında yüzde 7,1 Arttı.
- ✓ Aylık Konut Kredisi Ortalama Faiz Oranı Yüzde 1,0.
- ✓ Kasım Ayında İnşaat Malzemesi Sanayi Üretiminde Hızlı Artışlar.
- ✓ İnşaat Malzemelerinde Talep Kamu Yatırımlarından ve Devam Eden İnşaatlardan Gelirken, İhracatın Talep Katkısı Daha Sınırlı Kalıyor.
- ✓ İnşaat Malzemesi İhracatı Artışı Yüzde 0,7 Artarak İlk On bir Ayda 19,4 Milyar Dolar.
- ✓ Yılın İlk On bir Ayında İnşaat Malzemesi İthalatı Yüzde 20,9 Artarak 9,5 Milyar Dolar.
- ✓ İnşaat Malzemesi Yıllık İhracatı 21,29 Milyar Dolar, İthalatı 10,2 Milyar Dolar.
- ✓ Siyasi Belirsizlik Reel Kesim ve tüketici Beklentilerini Düşürüyor.
- ✓ Döviz Kuru Artışları Reel Sektörü Zorlayacak.
- ✓ Sanayi Üretiminde Kasım Ayında Arttı; Yüzde 4,6.
- ✓ İşsizlik Ekim Ayında Yüzde 9,7.
- ✓ Cari Açıkta Kontrollü ve Beklentiler Çerçevesinde Artış; Yıllık 60,1 Milyar Dolar.
- ✓ Döviz Kurları Artışı İle Enflasyon Yükseliyor.
- ✓ Kredi Büyümesi Yavaşlıyor; Yıllık Yüzde 28.
- ✓ Türk Lirasında Hızlı Değer Kaybı Sepet Kur 2.75 Seviyesinde.
- ✓ Dünya Ekonomisinde 2014 Yılı Büyüme Beklentisi Yüzde 3,1 'e Yükseldi.
- ✓ ABD Merkez Bankası FED Parasal Genişlemeden Çıkışı Sürdürecektir.
- ✓ Gelişmiş Ülkelerde Sanayi Kesimi Beklentileri En Üst Seviyede.
- ✓ Euro-Dolar Paritesi 1.35-1.37 Aralığında.
- ✓ ABD'de İnşaat ve Konut Sektörlerinde Toparlanma Sürüyor.
- ✓ ABD'de Konut Fiyatlarında Artış ve Toparlanma sürüyor
- ✓ AB İnşaat Sektöründe Küçülme Yavaşlıyor.
- ✓ İnşaat Demiri ve Bakır Fiyatları Durağan Seyrediyor.
- ✓ T.C Merkez Bankası Politikaları İle Belirsizlik Artıyor.

TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ

Kamu İnşaat Harcamaları 2013 yılında Sürükleyici Oldu

2013 yılında inşaat sektöründeki büyümeyi kamu kesiminin inşaat harcamalarındaki hızlı genişleme sürüklemiştir. Kamu kesiminde başlayan ve devam eden büyük alt ve üst yapı projeleri ile kamu inşaat harcamaları yüksek gerçekleşmektedir.

Özel sektör inşaat harcamaları ise nominal olarak artıyor olmakla birlikte reel olarak yılın ilk iki çeyreğinde gerilemiş, ancak üçüncü çeyrekte yeniden reel olarak da büyüme sağlamıştır. İnşaat sektöründe daha dengeli ve sağlıklı büyüme için özel sektör inşaat harcamalarının da reel olarak büyümesi olumlu bir gelişmedir.

TABLO.1 KAMU VE ÖZEL SEKTÖR İNŞAAT HARCAMALARI MİLYON TL

DÖNEM	KAMU SEKTÖRÜ İNŞAAT	ÖZEL SEKTÖR İNŞAAT	GENEL İNŞAAT
2011 Q1	7.750	18.128	25.878
2011 Q2	10.895	20.184	31.079
2011 Q3	12.166	18.160	30.236
2011 Q4	10.915	19.767	30.682
2011	41.728	76.240	117.968
2012 Q1	8.314	22.235	30.549
2012 Q2	11.925	22.082	34.007
2012 Q3	12.349	18.727	31.076
2012 Q4	11.965	19.331	31.296
2012	44.552	82.375	126.927
2013 Q1	15.440	18.375	33.815
2013 Q2	16.962	20.925	37.887
2013 Q3	14.702	20.251	34.953

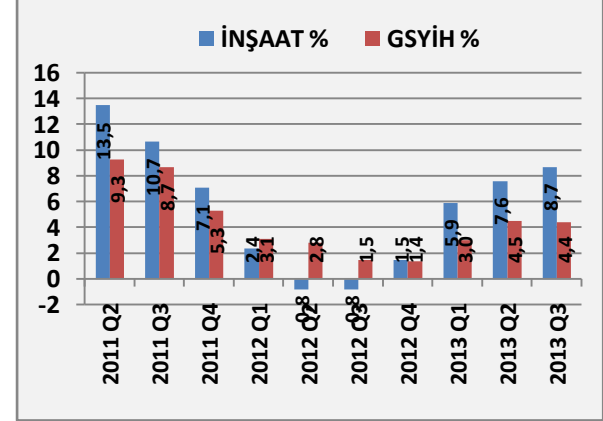
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İnşaat Sektörü Yeniden Genel Ekonominin Üzerinde Büyüyor

İnşaat sektörü 2013 yılının ilk üç çeyrek döneminde yeniden genel ekonomiden daha hızlı büyümüştür. Bu eğilim kamu kaynaklı olup sürdürülebilirliği için özel sektör inşaat harcamalarının katkısı gereklidir. Üçüncü çeyrekte yeniden büyüme gösteren özel sektör inşaat harcamaları 2014 yılında tasarruf odaklı

izlenecek ekonomi politikalarının sınırlamasına uğramazsa inşaat sektörü genel ekonominin üzerinde büyümesini 2014 yılında da sürdürebilecektir.

ŞEKİL.1 İNŞAAT SEKTÖRÜ VE EKONOMİK BÜYÜME

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İnşaat Sektöründe İstihdam Ekim Ayında Yılın Zirvesinde

2013 yılının Haziran ayında 26,3 milyona yükselmiş olan toplam istihdam izleyen dört ayda gerileme eğilimi içindedir.

İnşaat sektöründe ise Ekim ayında istihdam 1,95 milyon kişi ile bu yılın en yüksek seviyesine ulaşmıştır. 2013 yılı Ekim ayı itibariyle inşaat sektöründe istihdam geçen yılın Ekim ayının da üzerindedir. İnşaat sektörünün toplam istihdam içindeki payı ise yüzde 7,6 ile yine yılın en yüksek payına ulaşmıştır.

TABLO.2 İNŞAAT SEKTÖRÜNDE İSTİHDAM

DÖNEM	TOPAM İSTİHDAM (000 Kişi)	İNŞAAT SEKTÖRÜ İSTİHDAM (000 Kişi)	İNŞAAT SEKTÖRÜ PAY %
2012 MART	23.817	1.400	5,9
2012 HAZİRAN	25.282	1.828	7,2
2012 EYLÜL	25.367	1.891	7,5
2012 ARALIK	24.766	1.647	6,7
2013 MART	24.974	1.603	6,4
2013 HAZİRAN	26.319	1.942	7,4
2013 TEMMUZ	26.099	1.843	7,1
2013 AĞUSTOS	25.960	1.857	7,2
2013 EYLÜL	25.808	1.879	7,3
2013 EKİM	25.648	1.954	7,6

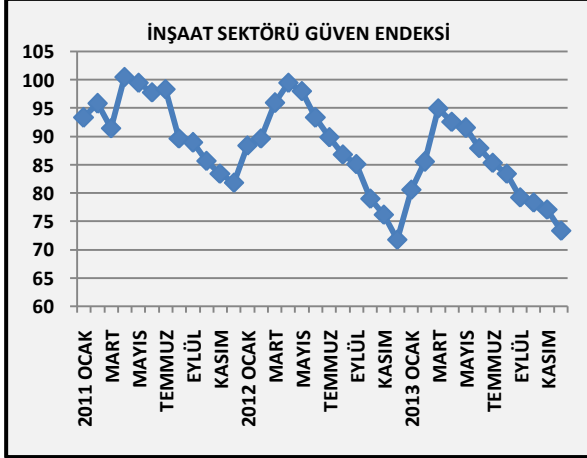
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ

İnşaat Sektöründe Güven Endeksinde Gerileme Sürüyor

2013 yılının Mart ayına kadar yükselen inşaat sektörü güven endeksi daha sonra gerileme eğilimine girmiştir. Nisan ayından bu yana son dokuz aydır gerileme kesintisiz devam etmektedir. Aralık ayında da bu gerileme eğiliminin sürdüğü görülmektedir. İnşaat sektöründe güven endeksi Aralık ayında 3,8 puan, son dokuz ayda ise 21,6 puan gerilemiştir.

ŞEKİL.2 İNŞAAT SEKTÖRÜ GÜVEN ENDEKSİ 2010=100

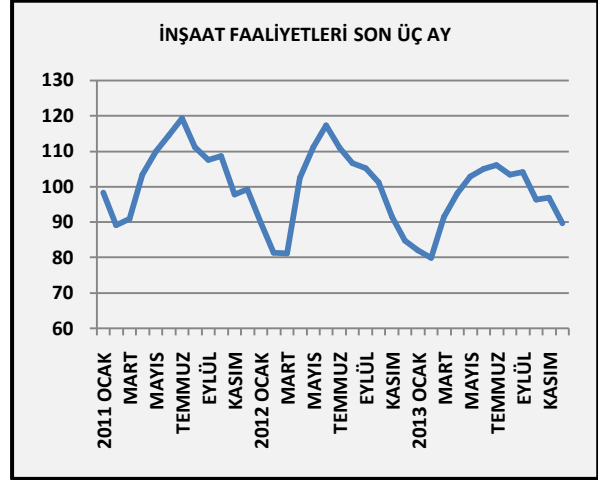

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Mevcut İnşaat İşleri Seviyesi Aralık Ayında Hızlı Geriledi

Yeni yılın başından itibaren mevcut inşaat işlerinde yaşanan toparlanma Ağustos ayında ilk kez duraklamış, Eylül ayında ise mevcut iş seviyesinde yeniden sınırlı bir artış gerçekleşmişti. Ekim ayında mevcut iş seviyesi önemli ölçüde azaldıktan sonra Kasım ayında mevcut iş seviyesi hemen aynı kalmıştı. Aralık ayında ise mevcut iş seviyesi en hızlı aylık gerilemesini yaşamıştır. Bu gerilemeye rağmen Aralık ayında mevcut iş seviyesi geçen yılın Aralık ayının 4,8 puan üzerindedir.

ŞEKİL.3 SON ÜÇ AY İNŞAAT FAALİYETLERİ 2010=100

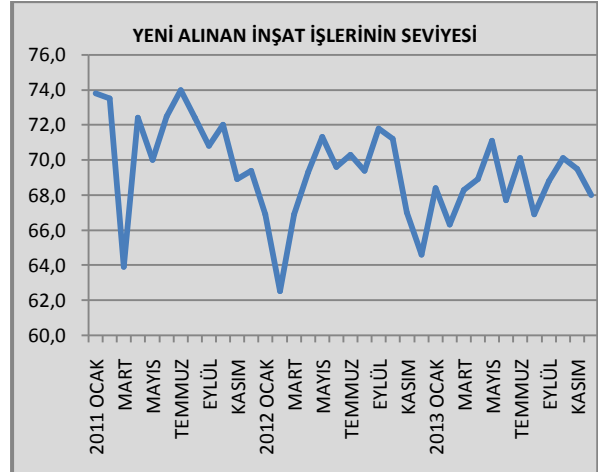

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Yeni Alınan İnşaat İşleri Aralık Ayında Yavaşladı

İnşaat sektöründe yeni alınan işlerde Mayıs ayına kadar devam eden toparlanma Haziran ayında durduktan sonra Temmuz ayında tekrar sürmüş, Ağustos ayında ise yeniden gerilemişti. Eylül ve Ekim aylarında yeniden bir artış olmuştu. Kasım ayındaki durağanlık ardından Aralık ayında yeni alınan inşaat işlerinde bu kez bir yavaşlama görülmektedir. Yeni alınan işlerin seviyesi Aralık ayı itibariyle 2012 Aralık ayı seviyesinin bir miktar üzerinedir.

ŞEKİL.4 YENİ ALINAN İNŞAAT İŞLERİ 2010=100

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ

İlk Dokuz Ayda Alınan Ofis Yapı Ruhsatları Yüzde 3,7, Sanayi ve Depo Yapı Ruhsatları Yüzde 28,1 Arttı,

2013 yılı ilk dokuz ayında alınan yeni ofis binaları yapı ruhsatları m2 büyüklük olarak yüzde 3,7 artmıştır. Üçüncü çeyrekte alınan yapı ruhsatları geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 13,7 artmıştır. Yeni sanayi ve depo binaları için alınan yapı ruhsatları ise yine m2 büyüklük olarak yüzde 28,1 oranında artmıştır. Sanayi ve depo binaları için alınan yapı ruhsatlarındaki artış üçüncü çeyrekte kuvvetlenmiştir.

TABLO.3 ALINAN OFİS VE SANAYİ BİNASI-DEPO YAPI RUHSATI BELGELERİ

DÖNEM	OFİS BİNALARI M2	SANAYİ VE DEPO BİNALARI M2
2011 Q1	1.003.417	1.017.427
2011 Q2	1.024.386	1.591.949
2011 Q3	1.285.772	1.318.292
2011 Q4	1.598.326	2.084.105
2011	4.911.901	6.011.773
2012 Q1	927.597	1.163.766
2012 Q2	1.910.650	2.038.553
2012 Q3	1.615.325	1.672.439
2012 Q4	1.750.146	2.082.500
2012	6.203.718	6.957.258
2013 Q1	1.175.382	1.726.232
2013 Q2	1.605.512	2.080.880
2013 Q3	1.836.602	2.437.143
2013 / 9	4.617.496	6.244.255

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Konut İnşaat Maliyetlerinde Yıllık Artış Yüzde 7,1

İnşaat maliyetlerine ilişkin olarak açıklanan dördüncü çeyrek dönem verileri değerlendirildiğinde konut inşaat maliyetlerinde son bir yıllık artış yüzde 7,1 olarak gerçekleşmiştir. Konut inşaat maliyetleri içinde işçilik maliyetleri yine son bir yıl içinde yüzde 7,3, malzeme maliyetleri ise yüzde 7,0 artış göstermiştir.

Konut inşaat maliyetlerindeki artışın son bir yılda enflasyon ile hemen aynı seviyelerde gerçekleştiği görülmektedir. Ancak döviz kuru artışları ile birlikte yeni yılda maliyetlerin ve enflasyonun artışı hızlanabilecektir.

TABLO. 4 KONUT İNŞAAT MALİYETLERİ 2005=100

DÖNEM	GENEL	İŞÇİLİK	MALZEME
2011 Q1	154.49	174.45	149.23
2011 Q2	161.11	178.52	156.52
2011 Q3	166.88	179.72	163.50
2011 Q4	168.48	180.55	165.30
2012 Q1	170.66	183.93	167.16
2012 Q2	171.73	188.76	167.24
2012 Q3	171.83	190.03	167.16
2012 Q4	172.6	191.0	167.7
2013 Q1	175,8	196,2	170,4
2013 Q2	178,6	200,1	172,9
2013 Q3	182,7	202,4	177,5
2013 Q4	184,8	204,9	179,5

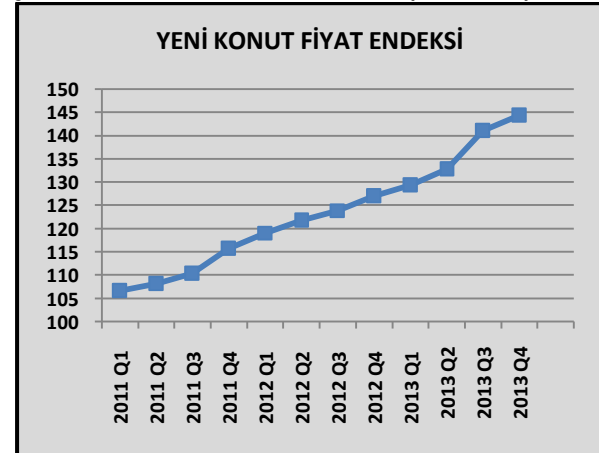
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Yeni Konut Fiyatları Yıllık Artış Yüzde 13,6

Yeni konut fiyatları Aralık ayında bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 13,6 artmıştır. Bir önceki aya göre ise artış 0,4 puan olmuştur. Son bir yılda yeni konut fiyatlarında en yüksek artış yüzde 14,6 ile 3+1 tipi konutlarda gerçekleşmiştir.

Yaz aylarında hızlanan yeni konut fiyatlarında artış yılın son çeyrek döneminde yavaşlamıştır.

ŞEKİL.5 YENİ KONUT FİYAT ENDEKSİ(2010=100)

Kaynak: GYODER-REIDIN Yeni Konut Fiyat Endeksi

TÜRKİYE İNŞAAT VE YAPI SEKTÖRÜ

İnşaat ve Gayrimenkul Sektörünün Kullandığı Kredilerde Yavaşlama

İnşaat ve Gayrimenkul sektörünün kullandığı kredilerde yıl genelinde görülen genişleme yılın son çeyrek döneminde yerini durağanlaşmaya bırakmaktadır. Gayrimenkul sektörünün yurtiçi ve yurtdışından kullandığı krediler azalmaktadır. Yeni yıla girerken kredi büyümesinde yavaşlama inşaat ve gayrimenkul işlerinde de bir yavaşlama işareti olarak değerlendirilmelidir.

TABLO. 5 İNŞAAT VE GAYRİMENKUL SEKTÖRÜNÜN KULLANDIĞI KREDİLER

DÖNEM	İNŞAAT SEKTÖRÜ TİCARİ KREDİLER MİLYON TL	İNŞAAT SEKTÖRÜ YURTDIŞI KREDİLER MİLYON DOLAR	G.MENKUL TİCARİ KREDİLER MİLYON TL	G.MENKUL YURTDIŞI KREDİLER MİLYON DOLAR
2011 Q1	39.937	7.508	23.502	3.840
2011 Q2	43.166	7.533	22.272	3.990
2011 Q3	48.226	7.373	26.828	3.920
2011 Q4	49.314	6.962	26.918	3.864
2012 Q1	51.535	6.737	26.981	4.015
2012 Q2	54.454	6.509	27.741	3.614
2012 Q3	58.403	6.685	29.537	3.280
2012 Q4	59.030	6.629	29.855	3.494
2013 Q1	63.821	6.443	32.169	3.423
2013 Q2	77.189	6.765	35.884	3.715
2013 Q3	79.096	6.853	37.656	3.589
2013 /11	79.986	6.896	36.772	3.575

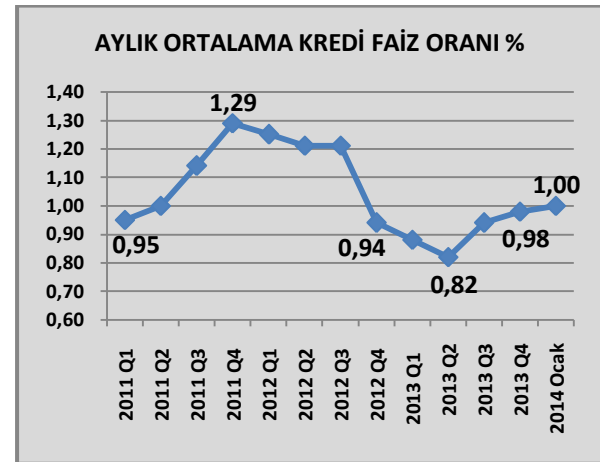
Kaynak: TBB Risk Merkezi, TCMB

Konut Kredisi Ortalama Faizi Yeni Yılın İlk Ayında Yüzde 1,0'e Yükseldi

Konut kredisi aylık faiz oranları 2012 sonunda aylık ortalama yüzde 0,94 iken 2013 Mayıs ayı sonunda yüzde 0,80'e kadar gerilemişti. Ancak Haziran ayından itibaren küresel ekonomik koşullardaki değişime bağlı olarak tüm faiz oranları artış eğilimi içine girmiş ve konut kredi faizleri de yükselmişti. Böylece konut kredisi aylık ortalama faiz oranları yılı yüzde 0,98 seviyesinden kapatmıştı.

Merkez Bankası'nın Aralık ve Ocak ayı içinde bankaları fonlama maliyetini 2 puana yakın artırması ile birlikte tüm kredi faiz oranlarında olduğu gibi konut kredisi ortalama faiz oranları da artış eğilimini sürdürmektedir. 2014 yılı Ocak ayında konut kredisi ortalama aylık faiz oranı yeniden yüzde 1,0 seviyesine yükselmiştir.

ŞEKİL.6 KONUT KREDİSİ AYLIK ORTALAMA FAİZ ORANLARI %

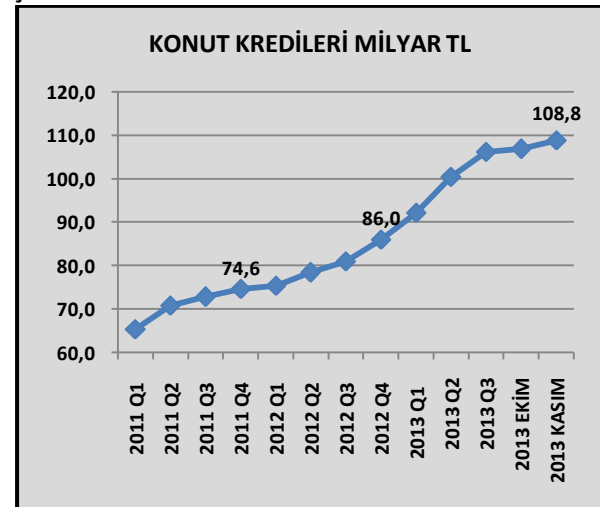

Kaynak: Ekonomi ve Strateji Danışmanlık Hizmetleri

Toplam Konut Kredileri 108,8 Milyar TL

Kasım ayında toplam konut kredileri 108,8 milyar TL olmuştur. Kasım ayında konut kredilerinde yıllık büyüme yüzde 29,4'dür.

ŞEKİL.7 KONUT KREDİLERİ STOKU

Kaynak: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu

TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİ

Üretim Artışında Alçı, Soğutma-Havalandırma Donanımları, Doğramacılık Ürünleri, Çimento ve Parkeler İlk Beş Sırada

Önemli alt sektörlerden çimento sanayi üretimi yılın ilk on bir ayında yüzde 12,0 ve hazır beton üretimi yüzde 8,3 ile hızlı artışlar gösteren sektörlerdir. Bina doğramacılığı ve marangozluk ürünleri, soğutma ve havalandırma donanımları ile inşaat amaçlı alçı ürünleri ile parkeler ve yer döşemeleri alt sektörleri de hızlı büyümelerini sürdürmektedir.

İnşaat malzemelerinde diğer önemli alt sektörlerden inşaat demiri üretimi yüzde 3,8, çelikten profiller ise yüzde 4,4 büyümeye göstermiştir. Plastik inşaat malzemelerinde büyümeye yılın ilk on bir ayında yüzde 4,8, inşaat amaçlı beton üretiminde büyümeye ise yüzde 4,2 olmuştur.

Fırınlanmış kilden tuğla ve karo malzemelerinde büyümeye yüzde 2,5, taş ve mermer ürünlerinde ise yüzde 4,7 olarak gerçekleşmiştir. İnşaat boyalarında yılın ilk on bir ayında üretim artışı yüzde 4,9 olmuştur.

Yılın ilk on bir ayında Seramik sıhhi ürünler imalatı yüzde 1,3 ve seramik karo imalatı yüzde 2,3 gerileme göstermiştir. Ancak gerileme oranı giderek düşmektedir.

Elektrikli aydınlatma ekipmanları sanayi üretiminde yılın ilk on bir ayında büyümeye 8,2, kablolarda ise yüzde 7,5 olmuştur.

Yılın ilk yarısında zayıf büyümeye gösteren düz cam imalatı ise yılın ikinci yarısındaki üretim artışı ile yüzde 8,0 büyümeye göstermiştir.

Kasım Ayında Yeniden Üretim Artışları Yaşandı

Ekim ayında çimento, hazır beton, çelik profiller, inşaat amaçlı beton üretimi, plastik inşaat malzemeleri gibi alt sektörlerde sanayi üretimi yüzde 10'un üzerinde gerileme göstermişti.

Kasım ayında ise hemen tüm alt sanayi kollarındaki sanayi üretimlerinde yeniden artışlar gerçekleşmiştir. Özellikle düz cam, soğutma ve havalandırma ekipmanları, inşaat amaçlı alçı ürünleri ve metalden kapı ve pencere sanayi üretiminde önemli aylık artışlar olmuştur.

TABLO.6 ALT SEKTÖRLERDE SANAYİ ÜRETİMİ BÜYÜME OCAK-KASIM VE KASIM

ALT SEKTÖRLER	İLK 11 AY	KASIM
İNŞAAT AMAÇLI ALÇI ÜRÜNLERİ	18,5	21,1
SOĞUTMA VE HAVALANDIRMA DONA.	17,8	68,2
BİNA DOĞRAMACILIĞI VE MAR. ÜRÜN.	16,9	-3,7
ÇİMENTO	12,0	10,4
BİRLEŞTİRİLMİŞ PARKE YER DÖŞEME	10,6	5,3
DİĞER MUSLUK VE VALF/VANA İMALATI	9,0	-3,7
HAZIR BETON İMALATI	8,3	-11,8
ELEKTRİKLİ AYDINLATMA EKİPMANLARI	8,2	6,9
DÜZ CAM İMALATI	8,0	41,4
KABLOLAR	7,5	6,1
BOYA, VERNİK VE BENZERİ KAPLA. MAD	4,9	3,1
PLASTİK İNŞAAT MALZEMESİ	4,8	7,4
TAŞ VE MERMERLER	4,7	5,3
KİREÇ VE ALÇI İMALATI	4,6	3,9
ÇELİKTEN TÜPLER, BORULAR, İÇİ BOŞ PROFİLLER BAĞLANTI PARÇA İMALATI	4,4	-8,3
İNŞAAT AMAÇLI BETON ÜRÜNLERİ	4,2	3,5
ANA DEMİR VE ÇELİK ÜRÜNLERİ (İNŞAAT DEMİRİ)	3,8	3,6
FİRİN.KİLDEN TUĞLA, KARO VE İNŞ. MAL	2,5	-4,0
METAL YAPI VE YAPI PARÇALARI	1,4	-12,5
METALDEN KAPI VE PENCERE	0,7	39,2
DİĞER CAMLAR (TEKNİK CAM)	-0,4	-16,0
MERKEZİ ISITMA RADYATÖRLERİ SICAK SU KAZAN	-1,3	0,8
SERAMİK SİHHİ ÜRÜNLERİ	-1,3	9,1
SERAMİK KARO VE KALDIRIM TAŞLARI	-2,3	0,1
KİLİT VE MENTEŞE	-7,1	6,3

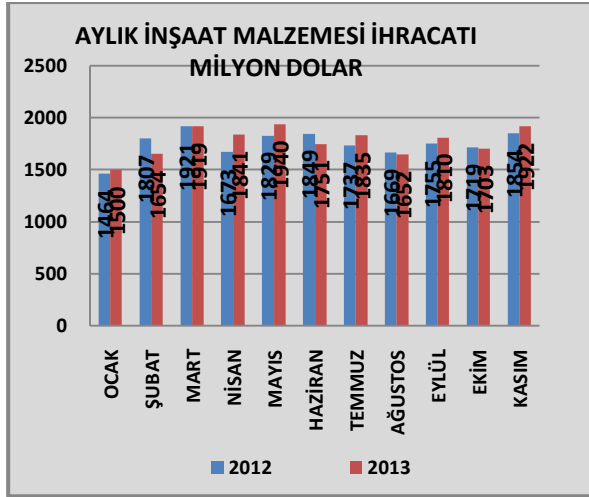
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMELERİ SANAYİ

İhracat Artış Performansı Zayıf

2013 yılının ilk on bir ayında inşaat malzemesi ihracatında artış performansı zayıf kalmayı sürdürmüştür. İlk on bir ayda ihracat 19,4 milyar dolar olurken ihracat sadece yüzde 0,7 artmıştır.

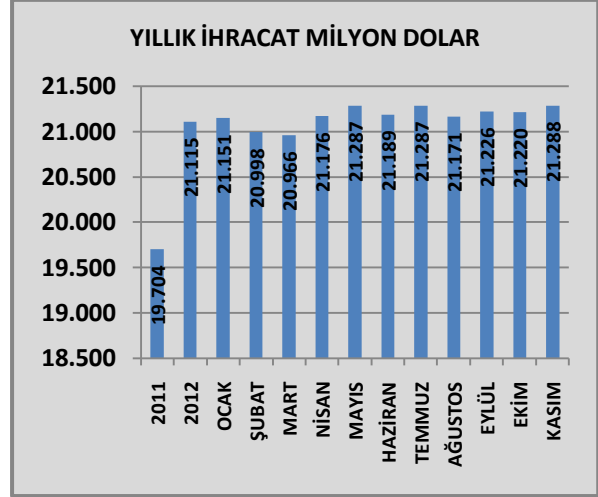
ŞEKİL.8 İNŞAAT MALZEMELERİ İHRACATI AYLIK

Yıllık İhracat 21,29 Milyar Dolar

2013 yılının Kasım ayı itibariyle inşaat malzemeleri yıllık ihracatı 21,29 milyar dolarda kalmıştır. Yılbaşından bu yana ihracat artışı zayıf gerçekleşmektedir. Pazarlardaki yavaşlama ihracatı olumsuz etkilemeye devam etmektedir.

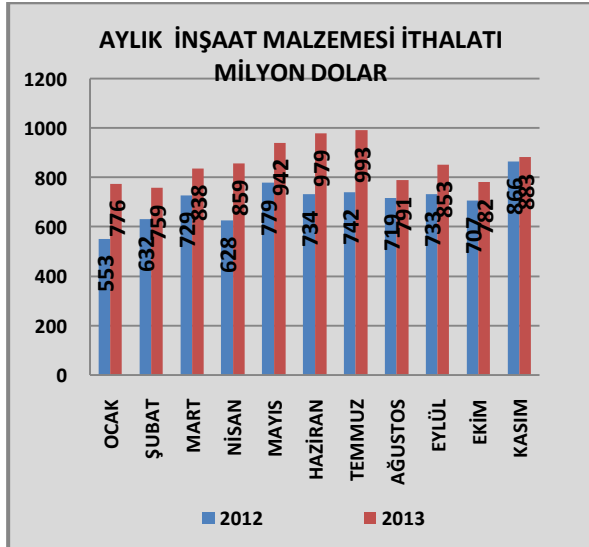
ŞEKİL.10 İNŞAAT MALZEMELERİ İHRACATI YILLIK

İthalatta Artış Yavaşlıyor

Yılın ilk on bir ayında inşaat malzemesi ithalatı 9,5 milyar dolar olurken, ithalat geçen yılın ilk on bir ayına göre yüzde 20,9 artmıştır (ilk on aylık artış yüzde 23,1).

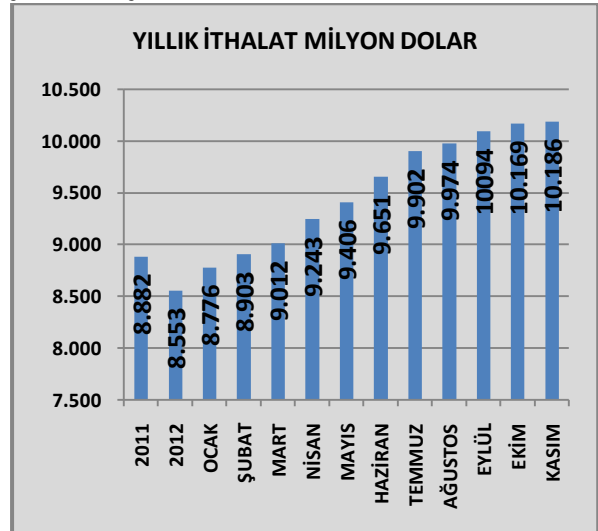
ŞEKİL.9 İNŞAAT MALZEMELERİ İTHALATI AYLIK

Yıllık İthalat 10,2 Milyar Dolar

Kasım ayı sonu itibariyle yıllık inşaat malzemeleri ithalatı 10,2 milyar dolarda kalmıştır. Son üç aydır ithalat artışı durağanlaşmıştır.

ŞEKİL.11 İNŞAAT MALZEMELERİ İTHALATI YILLIK

TABLO.7 İNŞAAT MALZEMELERİ İHRACATI
OCAK-KASIM MİLYON DOLAR

SEKTÖRLER	2012	2013	DEĞİŞİM %
ALÇI	70.7	83.5	18,0
ÇİMENTO	733.0	700.7	-4,4
BOYALAR VE VERNİKLER	406.6	422.7	4,0
PLASTİK İNŞAAT MALZEMELERİ	1.180.0	1.251.0	6,0
AĞAÇTAN İNŞAAT MALZEMELERİ	397.2	444.1	11,8
DUVAR KAĞITLARI	18.5	11.1	-39,6
İŞLENMİŞ TAŞLAR (MERMER, GRANİT)	863.0	982.3	13,8
MİNERAL YÜNLER	20.2	23.1	14,8
ASFALT, ALÇI, ÇİMENTO VE BETONDAN EŞYA	146.5	146.2	-0,1
TUĞLALAR, KAROLAR, KİREMİTLER	6.1	7.1	16,2
SERAMİK KAPLAMALAR	542.7	558.8	3,0
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	171.3	187.0	9,1
DÜZ CAM, YALITIM CAMI, CAM TUĞLA	97.1	107.4	10,5
CAM YÜNÜ	96.9	95.0	-2,0
DEMİR ÇELİK ÇUBUK, PROFİL, TELLER VE ÇİVİ	6.248.5	5.639.2	-9,8
DEMİR ÇELİKTEN BORU VE BORU BAĞLANTI PARÇA	1.688.4	1.591.4	-5,7
DEMİR ÇELİKTEN İNŞAAT AKSAMI	1.214.2	1.267.1	4,4
DEMİR ÇELİK VİDA, CİVATA SOMUN	254.0	272.3	7,2
DEMİR ÇELİKTEN RADYATÖRLER	416.6	414.5	-0,5
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	73.1	76.1	4,1
ALÜMİNYUMDAN İNŞAAT MALZEMESİ VE AKSAMI	783.1	807.8	3,2
ALÜMİNYUMDAN SAĞLIK GEREÇLERİ	67.8	88.4	30,3
KİLİTLER VE DONANIM EŞYASI	483.2	528.0	9,3
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	632.3	707.8	11,9
ASANSÖRLER VE LİFTLER	37.4	42.6	13,9
MUSLUKLAR VE VANALAR	296.6	370.3	24,8
ELEKTRİK MALZEMELERİ	475.0	515.9	8,6
YALITIMLI KABLOLAR	1.384.5	1.524.9	10,1
AYDINLATMA CİHAZLARI	223.7	265.3	18,6
PREFABRİK YAPILAR	244.2	281.9	15,4
İNŞAAT MALZEMELERİ	19.273.5	19.414.6	0,7

Çalışmada yer alan tüm dış ticaret verilerinin sayısal kaynağı Türkiye İstatistik Kurumu'dur.

TABLO.8 İNŞAAT MALZEMELERİ İTHALATI
OCAK-KASIM MİLYON DOLAR

SEKTÖRLER	2012	2013	DEĞİŞİM %
ALÇI	6,0	7,2	20,8
ÇİMENTO	11,4	9,4	-17,3
BOYALAR VE VERNİKLER	448,3	524,5	17,0
PLASTİK İNŞAAT MALZEMELERİ	316,4	355,9	12,5
AĞAÇTAN İNŞAAT MALZEMELERİ	635,4	668,3	5,2
DUVAR KAĞITLARI	41,1	50,7	23,4
İŞLENMİŞ TAŞLAR (MERMER, GRANİT)	172,8	217,4	25,8
MİNERAL YÜNLER	56,3	52,3	-7,0
ASFALT, ALÇI, ÇİMENTO VE BETONDAN EŞYA	46,9	78,9	68,1
TUĞLALAR, KAROLAR, KİREMİTLER	1,0	3,7	255,0
SERAMİK KAPLAMALAR	71,4	98,5	37,9
SERAMİK SAĞLIK GEREÇLERİ	7,1	8,9	24,6
DÜZ CAM, YALITIM CAMI, CAM TUĞLA	110,4	150,2	36,0
CAM YÜNÜ	148,6	162,9	9,6
DEMİR ÇELİK ÇUBUK, PROFİL, TELLER VE ÇİVİ	503,8	551,3	9,4
DEMİR ÇELİKTEN BORU VE BORU BAĞLANTI PARÇA	716,0	857,7	19,8
DEMİR ÇELİKTEN İNŞAAT AKSAMI	184,6	203,9	10,4
DEMİR ÇELİK VİDA, CİVATA SOMUN	489,1	573,4	17,2
DEMİR ÇELİKTEN RADYATÖRLER	19,7	22,3	13,1
DEMİR ÇELİK SAĞLIK GEREÇLERİ	12,0	15,2	25,9
ALÜMİNYUMDAN İNŞAAT MALZEMESİ VE AKSAMI	62,2	103,0	65,5
ALÜMİNYUMDAN SAĞLIK GEREÇLERİ	26,7	37,8	41,7
KİLİTLER VE DONANIM EŞYASI	479,6	540,1	12,6
ISITMA VE SOĞUTMA CİHAZLARI	1.102,7	1.584,0	43,7
ASANSÖRLER VE LİFTLER	89,8	111,4	24,1
MUSLUKLAR VE VANALAR	529,7	650,4	22,8
ELEKTRİK MALZEMELERİ	901,1	1.017,0	12,9
YALITIMLI KABLOLAR	275,9	322,2	16,8
AYDINLATMA CİHAZLARI	330,9	450,4	36,1
PREFABRİK YAPILAR	23,5	24,4	3,7
İNŞAAT MALZEMELERİ	7.821,8	9.454,4	20,9

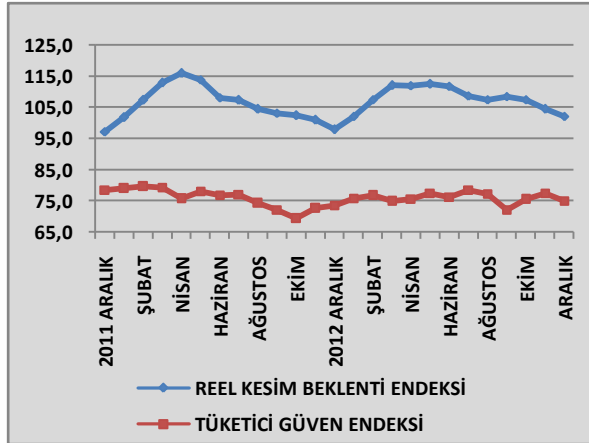
Gruplandırmalar için uluslararası sınıflandırmalar kullanılmıştır. İnşaat malzemesi toplam verileri Çalışma Ekibi tarafından hesaplanmaktadır.

TÜRKİYE EKONOMİSİ

Siyasi Belirsizlikler Ekonomiye Ne Kadar Etkileyecek

Aralık ayından itibaren yaşanmaya başlanan siyasi belirsizlikler ekonomiye bir kaç kanaldan etkilemeye başlamıştır. Öncelikle döviz kurlarında hızlı yükselişler yaşanmaktadır. Reel kesimin ve tüketicilerin güven ve beklentilerinde gerilemeler ortaya çıkmıştır. Buna bağlı olarak Ocak ayında iktisadi faaliyetlerde genel bir yavaşlama hissedilmektedir.

ŞEKİL.12 REEL KESİM BEKLENTİ VE TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Bu eğilimlerin sürmesi halinde bir dönem sonra enflasyon ve işsizlikte artış ve ekonomik büyümede yavaşlama kaçınılmaz olacaktır. Daha önemlisi ise döviz kurlarındaki artışlar döviz borcu ve yükümlülükleri bulunan şirketlerin ödeme kapasitesi, nakit olanakları ve karlılıkları üzerinde ciddi baskılar yaratacaktır. Mevcut hali ile döviz kurlarındaki artışlar reel sektör için katlanılabilir bir düzeltmeyi aşmış bulunmaktadır.

Döviz kurlarındaki artışın sürmesi halinde 2014 yılındaki borç geri ödemelerinde sıkıntılar olabilecektir.

TABLO.9 2014 YILI DIŞ BORÇ GERİ ÖDEMELERİ

	TOPLAM
UZUN VADELİ	31.571.271.057
I- FİNANSAL	14.235.667.413
İ- BANKALAR	8.818.031.937
İİ- BANKACILIK DIŞI FİNANSAL KURULUŞLAR	5.417.635.476
II- FİNANSAL OLMAYAN	17.335.603.644
KISA VADELİ	41.978.688.237
I- FİNANSAL	37.020.154.134
İ- BANKALAR	34.907.210.293
İİ- BANKACILIK DIŞI FİNANSAL KURULUŞLAR	2.112.943.840
II- FİNANSAL OLMAYAN	4.958.534.103
TOPLAM	73.549.959.294

Kaynak: TC Merkez Bankası

Reel sektör ile finansal kesimin 2014 yılında geri ödeme yapacağı borç tutarı 73,5 milyar dolardır. Bunun 22,4 milyar doları reel sektöre ait bulunmaktadır.

Mevcut siyasi belirsizlik ortamında Merkez Bankası'nın açık ve doğrudan önemli ölçüde faiz artırmaması halinde döviz kurlarındaki artış durmayacaktır. Geciken faiz artışlarının etkisinin de sınırlı kalma olasılığı yüksektir.

Türkiye'nin Kredi Notlarında Görünüm Negatife Dönebilir

Mevcut siyasi belirsizliğin sürmesi ve döviz kurlarındaki artışın devam etmesi halinde Türkiye'nin kredi notlarında ilk aşamada görünümün durağandan negatife dönme olasılığı da artmaktadır.

TABLO.10 TÜRKİYE'NİN KREDİ NOTLARI

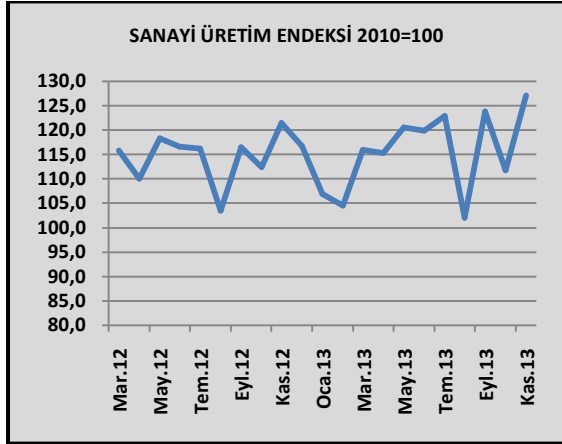
REYTING KURULUŞU	UZUN VADELİ YABANCI PARA	UZUN VADELİ TL
STANDARD AND POOR'S	BB+ (DURAĞAN)	BBB (DURAĞAN)
MOODY'S	BAA3 (DURAĞAN)	BAA3 (DURAĞAN)
FITCH RATING	BBB- (DURAĞAN)	BBB (DURAĞAN)

TÜRKİYE EKONOMİSİ

Sanayi Üretimi Kasım Ayında Yüzde 4,6 Arttı

Sanayi üretimi 2013 içinde aylar itibariyle dalgalanmalar göstermeye devam etmektedir. 2013 yılının Ağustos ayında yüzde 1,4 oranında küçülen, Eylül ayında yüzde 6,4 artan ve Ekim ayında tekrar yüzde 0,5 gerileyen sanayi üretimi Kasım ayında ise bu kez yüzde 4,6 büyümüştür.

ŞEKİL.13 SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ 2010=100

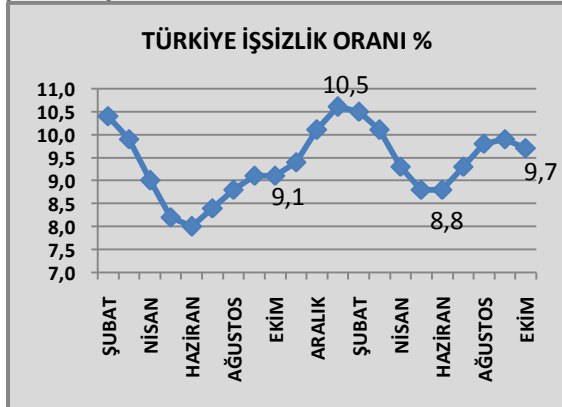

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

İşsizlik Ekim Ayında Yüzde 9,7

İşsizlik oranı Ocak ayından itibaren gerileyerek Haziran ayında yüzde 8,8'e kadar inmişti. Temmuz-Eylül döneminde artan işsizlik Ekim ayında yüzde 9,7'ye inmiştir.

ŞEKİL.14 İŞSİZLİK

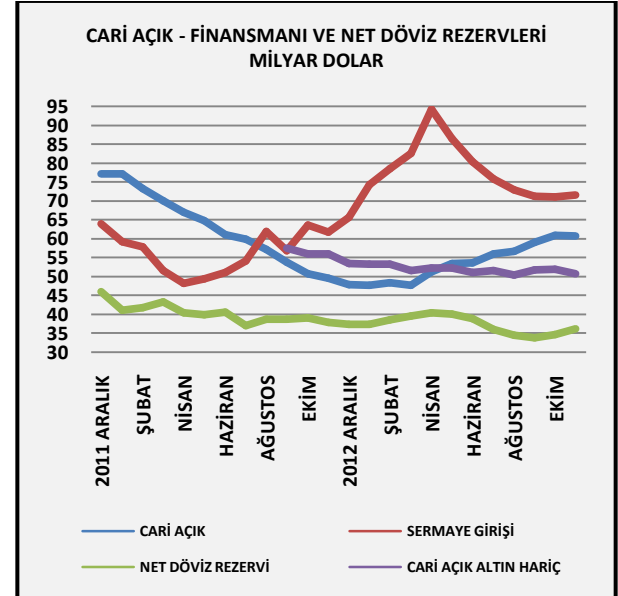
Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Cari Açıkta Kontrollü ve Beklentiler Çerçevesinde Artış

Cari açık, yılbaşından bu yana kontrollü artış eğilimini Kasım ayında da sürdürmüştür. Cari açık Kasım ayı sonu itibariyle yıllık 60,9 milyar dolara ulaşmıştır.

Mevcut artış eğilimi ile birlikte yılsonu hedefinin bir miktar üzerine çıkılacağı görülmektedir. Cari açıkta kontrollü artışa rağmen potansiyel risk algılaması sürmektedir.

ŞEKİL.15 CARİ AÇIK VE FİNANSMANI

Kaynak: T.C Merkez Bankası

Sermaye Çıkışı Kasım Ayında Yavaşladı

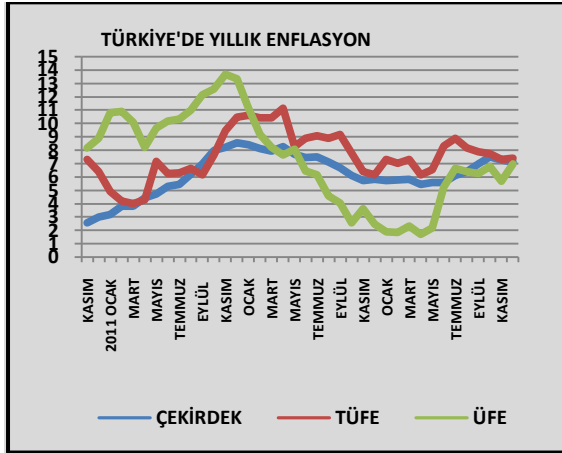
Türkiye'ye yönelik sermaye akımları Mayıs ayından itibaren tersine dönmüştür. Mayıs-Kasım döneminde net sermaye çıkışı 24,5 milyar dolardır. Sermaye çıkışı Kasım ayında yavaşlamıştır. Henüz verileri açıklanmayan Aralık ayında ise sermaye çıkışı daha kuvvetli gerçekleşmiştir.

TÜRKİYE EKONOMİSİ

Yılsonu Enflasyonu Yüzde 7,4

Aralık ayında kur artışlarının birikimli etkisi ile birlikte artan enflasyon yılsonunda hedeflerin üzerinde kalmıştır. Yılsonunda TÜFE yüzde 7,4 olurken, ÜFE yüzde 6,97 ve çekirdek enflasyon yüzde 7,5 olmuştur.

ŞEKİL.16 ENFLASYON

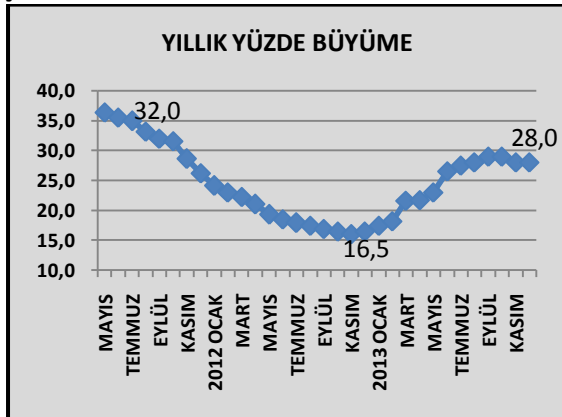

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu

Kredi Büyümesi Durağanlaşıyor; Yıllık Yüzde 28,0

Yıllık kredi büyümesinde Ekim ayında başlayan durağanlaşma Kasım ve Aralık aylarında da sürmüştür. Yıllık kredi büyümesi yüzde 28 olarak gerçekleşmiştir. Merkez Bankası kredi büyümesini sınırlamaya başlamıştır. İnşaat ve konut sektörleri bu sınırlamadan olumsuz etkilenecektir.

ŞEKİL.17 KREDİ BÜYÜMESİ YILLIK

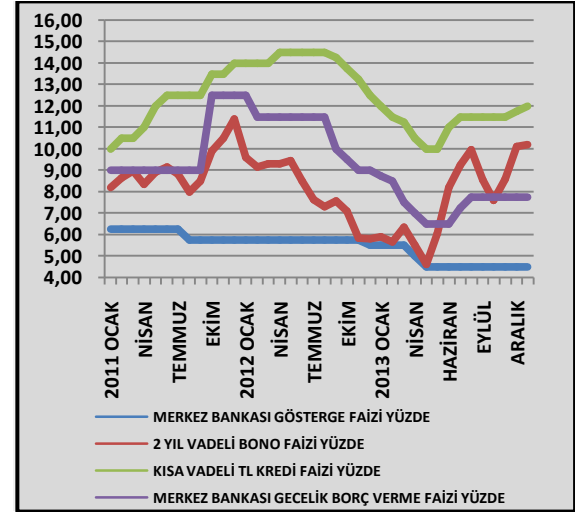

Kaynak: T.C Merkez Bankası

Türk Lirası Faizler Yukarı Yönlü

Merkez Bankası Aralık ve Ocak aylarında parasal sıkılaştırmayı artırmış ve piyasaya bıraktığı fon maliyetlerini artırmıştır. Buna bağlı olarak faiz oranlarında yön yukarı olmaya devam edecektir. Bono faizleri yüzde 10,0'u aşarken, kredi faizleri ise yüzde 12,0'ye ulaşmıştır.

ŞEKİL.18 TÜRK LİRASI FAİZ ORANLARI

Kaynak: T.C Merkez Bankası

Türk Lirasında Hızlı Değer Kaybı

ABD Merkez Bankası'nın parasal genişlemeden çıkışı başlatması ve son yaşanan siyasi gelişmeler ile birlikte Türk Lirası'nda değer kaybı hızlanarak sürmektedir. Sepet kur 2.70 seviyesini de aşmıştır.

ŞEKİL.19 TÜRK LİRASI SEPET KUR

Kaynak: T.C Merkez Bankası

DÜNYA EKONOMİSİ

Dünya Ekonomisinde Büyüme Beklentileri
Yukarı Yönlü Revize Edildi

2014 yılına dünya ekonomisine ilişkin iyimser beklentiler ile girilmektedir. 2014 yılında dünya ekonomisinde 2012 ve 2013 yılına göre daha hızlı bir büyüme beklenmektedir. Bu çerçevede dünya ekonomisine ilişkin büyüme beklentileri Ocak ayında yukarı yönlü olarak revize edilmiştir. Dünya ekonomisinde 2014 yılında yüzde 3,1 büyüme beklenmektedir.

2014 yılında dünya ekonomisindeki büyümeyi daha çok gelişmiş ülkelerdeki iyileşme hızlandırmaktadır. ABD büyüme beklentisi yüzde 2,8'e, AB'de ise yüzde 1,4'e yükselmiştir. Gelişen ülkelerde ise büyüme beklentisi yüzde ise yüzde 5,1 olup herhangi bir revizeye gidilmemiştir. Gelişmiş ülkelerdeki toparlanma dünya inşaat sektörü için de olumlu olacaktır.

TABLO.11 DÜNYA EKONOMİSİNDE BÜYÜME 2014

ÜLKELER	EKİM TAHMİN	OCAK TAHMİN
DÜNYA	3,0	3,1
GELİŞMİŞ ÜLKELER	2,0	2,2
ABD	2,6	2,8
EURO BÖLGESİ	1,0	1,0
AB 27	1,3	1,4
JAPONYA	1,2	1,7
KANADA	2,2	2,4
DİĞER GELİŞMİŞLER	3,1	3,0
GELİŞEN ÜLKELER	5,1	5,1
ORTA VE DOĞU AVRUPA	2,7	2,8
BDT	3,4	2,6
ASYA	6,5	6,7
O.DOĞU VE K.AFRİKA	3,6	3,3
SAHRA AFRİKASI	6,0	6,1
LATİN AMERİKA	3,1	3,0

KAYNAK: IMF WEO UPDATE, OCAK 2014

Gelişmiş Ülkelerin Sanayi Kesimi
Beklentileri Kuvvetlenmektedir

İktisadi faaliyetlerin seviyesini değerlendiren önemli bir gösterge ülkelerdeki imalat sanayi kesiminin beklentileridir. Gelişmiş ülkelerde imalat sanayi beklentileri uzun süre sonra en iyimser seviyelerine yükselmiştir.

Avrupa Birliği'nde çok uzun sürelerdir 50'nin altında kalan ve kötümserliği yansıtan beklentiler ilk kez Temmuz ayında 50 puanı geçerek iyimserliğe dönmüştü. O aydan bu yana iyimserlik artışını sürdürmektedir. Reel kesimin beklentileri yılı 52,7 seviyesinden kapatmıştır. AB iş dünyasındaki iyimserlik Türkiye'nin AB pazarına yönelik ihracat olanakları için de olumlu bir gösterge olmaktadır.

ABD'de ise imalat sanayinin beklentileri Aralık ayında 57,0 seviyesine ulaşarak ekonomiyi desteklemektedir.

Çin'de ise reel kesimin beklentileri ekonomik yavaşlama ile birlikte zayıf seyretmektedir. Japonya'da ise beklentiler son üç yılın zirvesindedir.

TABLO.12 ÜLKELERİN İMALAT SANAYİ BEKLENTİ
ENDEKSLERİ (PMİ)

DÖNEMLER	ABD	AB	ÇİN	JAPONYA
2011 Q1	59,7	57,5	53,4	46,4
2011 Q2	55,8	52,0	50,9	50,7
2011 Q3	52,5	48,5	51,2	49,3
2011 Q4	52,1	46,9	50,3	50,2
2012 Q1	53,3	47,7	53,1	51,1
2012 Q2	50,2	45,1	50,2	49,9
2012 Q3	51,6	45,4	49,8	48,0
2012 Q4	50,2	46,1	50,6	46,0
2013 Q1	51,3	46,8	50,9	50,4
2013 Q2	50,9	48,8	50,1	52,3
2013 Q3	55,7	51,4	51,0	52,5
2013 Q4	57,0	52,7	51,0	55,2

Kaynak: Markit

ABD Merkez Bankası FED Parasal Genişlemeden Çıkışı Sürdürecektir

ABD Merkez Bankası FED'in uygulayacağı para politikası 2014 yılında dünya ekonomisindeki gelişmeleri şekillendirecek en önemli unsurlardan biri olmaya devam edecektir. FED 2014 yılında küresel kriz sonrası başlattığı genişletici para politikasını terk etmektedir.

FED, ilk kez 2013 Mayıs ayında ortaya koyduğu parasal genişlemeden çıkış takvimini Aralık ayında fiilen uygulamaya başlamıştır. Kasım ve Aralık aylarındaki özellikle büyüme ve işsizlik tarafındaki iyileşmeler ile birlikte FED çıkış için yeterli ekonomik iyileşmenin sağlandığına karar vermiştir. Buna bağlı olarak FED aylık tahvil alımlarını 85 milyar Dolar'dan 75 milyar dolara indirmiştir.

FED muhtemelen önümüzdeki aylarda da bu rakamı aşağıya çekmeye devam edecektir. FED 2014 yılında 8 toplantı gerçekleştirecektir. Ocak-Mart-Nisan-Haziran ve Eylül aylarındaki toplantılarda genişleme kademeli olarak azaltılarak muhtemelen sıfırlanacaktır.

ABD Merkez Bankası FED'in parasal genişlemeden çıkışı ile birlikte yeni küresel koşullar oluşmaya devam edecektir. FED'in parasal genişlemeden çıkışı başlatması ile birlikte özellikle Türkiye gibi gelişen ülkelerin para birimlerinde değer kaybı ve faiz oranlarında artış yaşanmaktadır. Bu eğilim önümüzdeki dönemde de sürecektir.

Euro-Dolar Paritesinde Dalgalanma

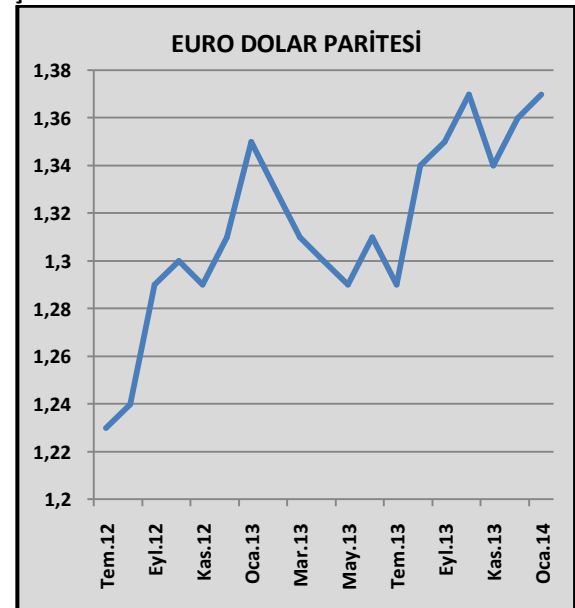
Euro Dolar paritesi ABD Merkez Bankası FED'in parasal genişlemeden çıkışı başlatmış olmasına rağmen 1,35-1,38 bandında dalgalanmaktadır.

FED'in parasal genişlemeden çıkışı ile birlikte Dolar diğer para birimleri karşısında değer kazanmakla birlikte Euro karşısında aynı gelişme yaşanmamaktadır. Avrupa Birliği ekonomilerinde süren resesyonun sona ermesi ve 2014 yılında tüm Avrupa Birliği ülkelerinde büyüme beklentisi de Euro'yu desteklemektedir.

Avrupa Birliği'ndeki iyileşme Avrupa'ya yönelik mali akımları da yeniden başlatmaktadır. Bu akımlar da Euro'ya destek sağlamaktadır.

Bu gelişmelere bağlı olarak Euro, Dolar ve diğer para birimleri karşısında değer kazanma eğilimi içinde bulunmaktadır. Yılın ilk aylarında Euro dolar paritesinin 1,35-1,38 aralığında dalgalanmaya devam edeceği öngörülmektedir.

ŞEKİL.20 EURO DOLAR PARİTESİ

Kaynak: Reuters Günlük Verileri

DÜNYA İNŞAAT SEKTÖRÜ

ABD'de İnşaat Sektöründe Toparlanma Sürüyor

ABD'de konut inşaat harcamalarında toparlanma ve kademeli artış sürmekte olup, yıllık inşaat harcamaları Kasım ayı sonunda 642,3 milyar dolara yükselmiştir.

TABLO.13 ABD İNŞAAT HARCAMALARI
YILLIK MİLYAR DOLAR

DÖNEM	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA İNŞAATI	TOPLAM İNŞAAT
2011 Q1	235.8	242.8	478.6
2011 Q2	252.3	258.7	511.0
2011 Q3	241.7	261.3	503.0
2011 Q4	253.7	263.4	517.1
2012 Q1	256.2	270.8	527.0
2012 Q2	277.7	274.9	552.6
2012 Q3	296.9	271.2	568.1
2012 Q4	303.3	274.9	578.2
2013 Q1	325,1	267,8	592,9
2013 Q2	338,2	262,8	601,0
2013 Q3	346,1	276,2	622,3
2013 EKİM	345,1	288,5	633,6
2013 KASIM	351,0	291,3	642,3

Kaynak: US Bureau Of Census

ABD'de Yeni Ev Satışları Artıyor

ABD'de yeni ev satışları Ekim ve Kasım aylarında en yüksek seviyelerine ulaşmıştır. Konut fiyatlarındaki artış ise sürmektedir.

TABLO.14 ABD KONUT SEKTÖRÜ

DÖNEM	YENİ EV SATIŞLARI AYLIK BİN	MEVCUT EV SATIŞLARI YILLIK BİN	KONUT FİYAT ENDEKSİ CS 20
2011 Q1	300	4.260	137,6
2011 Q2	301	4.180	141,5
2011 Q3	304	4.280	142,0
2011 Q4	341	4.380	136,6
2012 Q1	349	4.460	134,1
2012 Q2	360	4.410	142,3
2012 Q3	384	4.780	146,2
2012 Q4	396	4.900	146,0
2013 Q1	443	4.940	148,6
2013 Q2	455	5.060	159,5
2013 Q3	403	5.290	165,7
2013 EKİM	474	5.120	165,9
2013 KASIM	464	4.820	

Kaynak: US National Association of Realtors, US Bureau of Census, S&P Case Shiller Index

Avrupa Birliği Euro Alanında İnşaat Sektörü Küçülmesi Yavaşlıyor

Avrupa Birliği ve Euro bölgesinde inşaat sektöründe küçülme sürmekle birlikte giderek yavaşlamaktadır. Euro alanında inşaat sektöründe küçülme 2013 yılı Kasım ayında yüzde 1,1'e gerilemiştir. İnşaat sektöründeki yeni yılda büyüme beklentisi bulunmaktadır. Bu beklenti inşaat malzemeleri pazarını da büyüme yönünde destekleyecektir.

TABLO.15 EURO ALANI İNŞAAT SEKTÖRÜ
BÜYÜMEDEĞİŞİM YÜZDE

DÖNEM	TOPLAM İNŞAAT SEKTÖRÜ	KONUT İNŞAATI	KONUT DIŞI BİNA İNŞAATI
2011 Q1	-2.5	-2.3	-3.9
2011 Q2	-4.9	-5.6	-1.4
2011 Q3	1.9	1.8	0.9
2011 Q4	2.1	2.5	-0.3
2012 Q1	-5.9	-5.3	-9.0
2012 Q2	-6.1	-5.7	-7.7
2012 Q3	-4.7	-4.0	-6.5
2012 Q4	-4.3	-4.1	-5.1
2013 Q1	-5,9	-5,4	-7,8
2013 Q2	-3,7	-3,7	-4,4
2013 Q3	-1,1	-0,8	-2,4
2013 KASIM	-1,7	-1,4	-3,1

Kaynak: Eurostat

Ana Metal İnşaat Malzemesi Fiyatları Artıyor

İnşaat demiri ve bakır fiyatları Aralık ayında artış eğilimi içine girmiştir.

TABLO.16 İNŞAAT MALZEMESİ FİYATLARI

DÖNEM	İNŞAAT DEMİRİ TON/DOLAR	BAKIR 100 LIBRE/DOLAR	DÜZ KERESTE 2,36 M3 */DOLAR
2012 OCAK	731	378,73	280
MART	734	382,40	298
HAZİRAN	682	349,88	330
EYLÜL	661	373,58	332
ARALIK	656	364,93	370
2013 OCAK	664	373,53	393
MART	630	336,83	423
HAZİRAN	597	325,53	340
EYLÜL	610	334,20	364
ARALIK	610	331,40	379
2014 OCAK	610	328,80	400

Kaynak: Platts-Mc Graw Hill Financial, National Association of Home Builders, COMEX,

ÖZEL BÖLÜM

MERKEZ BANKASI POLİTİKALARI DÖVİZ KURLARI VE İNŞAAT SEKTÖRÜNE ETKİLERİ

Merkez Bankası 2009 yılında yaşanan küresel kriz sonrası oluşan küresel likidite bolluğu ortamında yoğun sermaye girişleri karşısında esnek bir para politikası oluşturmuş ve döviz kurları ile faiz oranlarında istikrar sağlayarak öngörülebilirliği artırmış, böylece uyguladığı esnek politikalarında başarılı olmuştur.

Ancak 2013 yılı Haziran ayından itibaren küresel likidite bolluğu koşulları değişmektedir ve sermaye girişlerinin yerini sermaye çıkışları almaktadır. Dünyada bol ve ucuz likidite yerini kıt ve pahalı likiditeye bırakmaktadır.

Türkiye de bu yeni koşullardan diğer tüm ülkeler gibi etkilenmektedir. Türk Lirası değer kaybetmekte, Türk Lirası faiz oranları artmaktadır.

Değişen küresel koşullara ilave olarak Türkiye’de yaşanan toplumsal ve siyasi olaylar riskleri daha da artırmış ve bu nedenle döviz kurları beklentilerin çok üzerinde artışlar göstermiştir. Döviz kurlarına ilişkin bir başka sıkıntı ise öngörünün kaybolmuş olmasıdır. 2014 yılına ilişkin döviz kuru tahminleri çok uç noktalar ulaşmaktadır.

Tüm bu koşullar içinde Merkez Bankası’nın döviz kurlarındaki artışı sınırlayacak ve döviz kurlarında öngörülebilirliği artıracak politikalar uygulaması ihtiyacı bulunmaktadır.

Ancak, TC Merkez Bankası oluşan siyasi ve ekonomik risklere rağmen ve ilave olarak döviz kurlarındaki artış ve bunun yaratacağı enflasyon etkisine rağmen politika değişikliğine gitmemekte ısrar etmektedir.

Merkez Bankası’nın “belirsizlikleri artırarak” riskleri yönetme politikası mevcut koşullar içinde çalışmamaktadır. Merkez Bankası’nın izleyeceği politikalar Döviz kurlarına ilişkin öngörü yapmak daha da zorlaşmıştır.

Bu aşamadaki döviz satışlarının da yararı olmamaktadır. Çünkü ne kadar döviz satılırsa satılsın piyasada oluşan döviz kurlarının artacağı beklentisi değişmemektedir.

Merkez Bankası politikasında belirgin olan unsurlar likiditenin daha da sıkılaştırılacak olması ile kredi büyümesinin yavaşlatılacak olmasıdır. Döviz kurlarındaki artışı sınırlamaya yönelik bu önlemler etkili olamayacaktır, ancak iç piyasada işleri daha da zayıflatacaktır.

Bu yönü ile 2014 yılında ekonomik büyümenin ve inşaat sektöründe işlerin yavaşlama olasılığı artmaktadır.

Mevcut piyasa koşullarının ve Merkez Bankası’nın tutumunun en azından Mart ayı sonundaki yerel seçimlere kadar değişmeyeceği görülmektedir. Bu koşullar yılın ilk çeyrek döneminde inşaat sektöründeki işleri de yavaşlatacaktır.